

# Inhaalslag bij Europese verkiezingen



Column 09 2009  
Tom Eijsbouts

24 april '09

Zij waren pleitbezorgers van de afzonderlijke staten.

Het eerste politieke debat in de VS, dat andere tegenstellingen in de schaduw stelde, ging dus tussen voor- en tegenstanders van een sterke federatie. Later werd die dominante tegenstelling geleidelijk door een meer moderate vervangen, die tussen links en rechts, ofwel Democraten tegenover Republikeinen. Maar valt het niet goed te begrijpen dat in een nieuw stelsel eerst de oude gedachten en ideeën zich nog willen manifesteren tegen de nieuwe in? Het is in ieder geval een eis van democratische vertegenwoordiging dat in een sterk veranderende situatie de behoudende krachten als zodanig een politieke stem krijgen.

Dit is een van de manco's van de Europese Unie. De Unie lijkt deze eerste fase overgeslagen te hebben. In het Europees Parlement is de oergezonde tegenstelling tussen voor- en tegenstanders van sterkere integratie nooit van de grond gekomen. Dat komt

doordat de samenstelling van het Parlement van meet af aan werd gedomineerd door in de afzonderlijke lidstaten gevestigde partijen met hun doorgaans voor een nieuwe situatie te moderne tegenstelling links-rechts.

Het lijkt erop dat het Parlement nu een inhaalslag zal maken. Begin juni zijn er Europese verkiezingen. Een aantal Eurosceptische partijen, de borst nog hoog van de geslaagde Nee-campagnes in enkele landen, maakt zich op voor een 'republikeinse' campagne. Bij ons zijn dat vooral SP en PVV, maar ook de VVD vist in deze vijver. De SP zegt zelfs dat deze verkiezingen de rol kunnen spelen van het Europabrede referendum. Voor-

zover dat zo is, zal die partij van een koude kermis thuiskomen. Een tegenstem tegen Europa is heel wat anders dan een stem vóór de SP.

Een Europese meerderheid voor de tegenpartijen — bij een referendum niet onmogelijk — is bij een verkiezing vrijwel uitgesloten. Wel zouden de Europese tegenpartijen het debat een draai kunnen geven. Zij zouden vanuit de marge naar het midden kunnen opschuiven, althans een eigen vleugel kunnen vormen. De triomfantelijk uit de Ierse Nee-campagne geboren partij Libertas, met geld en een Europabrede ambitie, kan daarin op den duur een rol gaan spelen.

Dit zou een welkome ontwikkeling zijn. Want de eenvoudige tegenstelling tussen meer en minder Europa is vitaal en voor iedereen begrijpelijk. Ze verdient het, de geesten een tijdje te beheersen. Voorwaarde is wel dat de voorstanders van Europa zich dan ook als zodanig opwerpen. Maar deze geven merendeels niet

thuis, doodsbenaamd aan deze nieuwe tegenstelling zetels te verliezen. Daarom klampen ze zich vast aan de bestaande verhoudingen en nemen een angstvallige tussenpositie in, hun Europese halfhartigheid op het electoraat projecterend en onze Europapolitiek verziekend. De oude Europapartij het CDA gaat hierin het verst.

Je mag deze partijen van harte toewensen dat ze in juni geweldig op hun broek krijgen van de voor- en tegenstanders van meer Europa.

'Politiek EU-debat ontbreekt' kopte deze krant dinsdag boven de pagina met lezersbrieven over de aanstaande Europese verkiezingen. Ik weet het niet zeker. Misschien zien we het debat nog niet, of willen we het niet zien.

.....  
**Tom Eijsbouts is hoogleraar Europees constitutioneel recht en zijn geschiedenis aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Amsterdam.**

**De tegenstelling tussen meer en minder Europa verdient het de geesten te beheersen**